

Warszawa, dnia 8 grudnia 2023 r.

Sygn. akt VI Ka 400/22

1

2 WYROK

2.1 W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

3 Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VI Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Tomasz Morycz

protokolant: protokolant sądowy – stażysta Justyna Kutnikowska

4 przy udziale prokuratora Jerzego Kopcia

po rozpoznaniu dnia 8 grudnia 2023 r.

5 sprawy P. K. syna J. i E., ur. (...) w C.

6 oskarżonego o przestępstwo z art. 190a § 1 kk

7 na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę oskarżonego

8 od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Północ w Warszawie

9 z dnia 14 grudnia 2021 r. sygn. akt VIII K 914/19

I. uchyla zaskarżony wyrok i przyjmując, że oskarżony dopuścił się zarzucanego mu czynu w warunkach art. 31 § 1 kk prowadzone przeciwko niemu postępowanie umarza;

II. kosztami procesu w sprawie obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

Formularz UK 2	Sygnatura akt	VI Ka 400/22	
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1		
1. CZĘŚĆ WSTĘPNA			
1.1 Oznaczenie wyroku sądu			

<i>pierwszej instancji</i>	
Wyrok Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi - Północ w Warszawie z dnia 14 grudnia 2021 r. w sprawie o sygn. akt VIII K 914/19.	
1.2 Podmiot wnoszący apelację	
# oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego	
# oskarżyciel posiłkowy	
# oskarżyciel prywatny	
# obrońca	
# oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego	
# inny	
0.11.3. Granice zaskarżenia	
0.11.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia	

# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
0.11.3.2. Podniesione zarzuty			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji.			
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. - obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu		
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. - obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu		
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. - obraza przepisów postępowania, jeżeli		

	mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia		
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. - błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia		
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. - rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka		
#	art. 439 k.p.k.		
#	brak zarzutów		
0.11.4. Wnioski			
#	uchylenie	#	zmiana
2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy			
0.12.1. Ustalenie faktów			

0.12.1.1. Fakty uznane za udowodnione				
Lp.	Wskazać oskarżonego.	Wskazać fakt.	Dowód ze wskazaniem numeru karty, na której znajduje się dowód.	
		P. K.	Dotychczasowe leczenie oskarżonego Zachowanie oskarżonego w okresie poprzedzającym czyn Popęlnienie czynu w warunkach zniesionej poczytalności Dotychczasowa karalność oskarżonego	Dokumentacja medyczna - k.336, 442-446 Dokumentacja dozoru - k.352-368v, 432-438 Dokumentacja wychowanka - k.392-408v Opinia sądowo - psychologiczna - k.451 Opinia sądowo - psychiatryczna - k.491 Karta karna - k.509-510v
0.12.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione				
Lp.	Wskazać oskarżonego.	Wskazać fakt.	Dowód ze wskazaniem numeru karty, na której znajduje się dowód.	

0.12.2. Ocena dowodów	
0.12.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów	

Wskazać fakt	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu.
Dotychczasowe leczenie oskarżonego Zachowanie oskarżonego w okresie poprzedzającym czyn Popelnienie czynu w warunkach zniesionej poczytalności Dotychczasowa karalność oskarżonego	Dokumentacja medyczna Dokumentacja dozoru Dokumentacja wychowanka Opinia sądowo - psychologiczna Opinia sądowo - psychiatryczna Karta karna	Dokumenty zostały sporządzone przez uprawnione osoby i podmioty. Nie były kwestionowane i nie budziły żadnych wątpliwości.
<p>0.12.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)</p>		
Wskazać fakt	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu.
<p>. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków</p>		
Lp.	Zarzut	
	<p>Obrońca oskarżonego zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:</p> <p>1. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia, polegający na bezzasadnym przyjęciu, że: kilkukrotne przychodzenie przez oskarżonego do miejsca zamieszkania i pracy M. S. oraz listy przesyłane przez oskarżonego stanowiły przejawy jej nękania</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>

i wzbudziły u pokrzywdzonej poczucie jakiegokolwiek zagrożenia, podczas gdy listy pisane przez oskarżonego oraz kontakt telefoniczny z jego strony nie miały na celu nękania, ani niepokojenia pokrzywdzonej, lecz dokonanie kompleksowego rozliczenia po zakończeniu związku partnerskiego (konkubinatu), co w ocenie oskarżonego, obejmować miało: przeproszenie pokrzywdzonej i jej rodziców za zachowanie oskarżonego w czasie trwania związku; jak również obustronny zwrot odzieży oraz innych rzeczy pozostawionych przez pokrzywdzoną u oskarżonego (i odwrotnie), a także zwrot oskarżonemu kwoty pieniężnej z tytułu zwrotu przypadającej na pokrzywdzoną części opłat eksploatacyjnych za mieszkanie za okres, w którym strony zamieszkiwały wspólnie;

2. naruszenie prawa procesowego, art. 7 k.p.k., art. 410 k.p.k., mające wpływ na wynik sprawy, polegające na dokonaniu nieprawidłowej oceny dowodów i w konsekwencji przyjęcie, że korespondencja przedłożona do akt przez M. S., a przesyłana przez oskarżonego, jak również chęć spotkania się P. K. stanowiły dowód jej „nękania”, podczas gdy: z treści korespondencji znajdującej się w aktach sprawy wynika, że P. K. nakłaniał pokrzywdzoną do spotkania i rozmowy celem obustronnego zwrotu przedmiotów pozostawionych przez strony po zakończeniu wspólnego zamieszkiwania; dokonania rozliczenia związanego z kosztami wspólnego zamieszkiwania; jak również przeproszenia pokrzywdzonej za jego zachowanie z okresu trwania nieformalnego

związku, przy czym jest oczywiste, że przeprosiny, a zatem zachowanie zgodne z zasadami współżycia społecznego i dobrymi manierami - nie mogą stanowić podstawy do przyjęcia, że zachowaniu oskarżonego można przypisać wypełnienie znamion czynu zabronionego z art. 190 a § 1 k.k.;

3. naruszenie prawa procesowego, art. 7 k.p.k., mające wpływ na wynik sprawy, polegające na dokonanie nieprawidłowej oceny dowodów i w konsekwencji przyjęcie, że:

- materiał dowodowy zgromadzony w sprawie daje podstawy do przypisania oskarżonemu zamiaru „nękania” pokrzywdzonej, podczas gdy kilka z listów przedstawionych przez pokrzywdzoną jako przejawy jej rzekomego „nękania” było adresowanych również do rodziców M. S., a ich treścią były przeprosiny oskarżonego i wyjaśnienie jego zachowania, co jednoznacznie wskazuje na to, że nie mogą one być dowodem na złośliwe niepokojenie i nękanie pokrzywdzonej; ponadto z wyjaśnień oskarżonego wynika, że jego celem był obustronny zwrot przedmiotów pozostawionych w okresie wspólnego zamieszkiwania; rozliczenie kosztów wspólnego zamieszkiwania przypadających na pokrzywdzoną oraz jej przeproszenie;

- stan psychiczny P. K., w szczególności doznane przez niego załamanie psychiczne oraz cierpienia i trudności, których doznawał po zakończeniu związku uczuciowego pozostają bez wpływu dla oceny zachowania i nie mają znaczenia dla oceny, czy oskarżonemu można przypisać popełnienie czynu zabronionego z art. 190 a § 1 k.k.;

	<p>4. naruszenie prawa procesowego, art. 170 § 1 pkt 2 k.p.k., poprzez bezzasadne oddalenie wniosku dowodowego o dopuszczenie dowodu z umowy, na mocy której oskarżony korzystał z lokalu mieszkalnego K. K., mimo że warunki tej umowy, w szczególności kwot odpłatności za lokal miały znaczenie dla prawidłowego rozpoznania sprawy; jak również bezzasadne oddalenie wniosku o dopuszczenie dowodu z opinii psychologa na okoliczność stanu oskarżonego, mimo że miało to znaczenie dla rozpoznania sprawy.</p>	
<p>Związłe o powodach uznania zarzutu za zasadny lub niezasadny.</p>		
<p>Zarzuty obrońcy oskarżonego były bezprzedmiotowe.</p> <p>Jak bowiem wynikało z opinii sądowno - psychiatrycznej, która była pełna, rzetelna i jednoznacznie odpowiadała na pytania wymagające wiedzy specjalnej, jednocześnie posiłkując się opinią sądowno - psychologiczną, u oskarżonego rozpoznano ostre przemijające zaburzenia psychotyczne, najprawdopodobniej pochodzenia reaktywnego, pozostające w związku czasowo - przyczynowym z zakończeniem znajomości z pokrzywdzoną, jak również osobowość o cechach nieprawidłowych. W związku z rozpoznaniem u oskarżonego choroby psychicznej, której objawy występowały w okresie obejmującym zarzucany czyn uznano, że jego stan psychiczny zniósł zdolność rozpoznania jego znaczenia i pokierowania swoim postępowaniem w rozumieniu art.</p>		

31 § 1 kk. Jak natomiast stanowi w/w przepis, nie popełnia przestępstwa, kto, z powodu choroby psychicznej, upośledzenia umysłowego lub innego zakłócenia czynności psychicznych, nie mógł w czasie czynu rozpoznać jego znaczenia lub pokierować swoim postępowaniem. Tym samym nie można mu przypisać winy, która jest podstawowym warunkiem możliwości pociągnięcia do odpowiedzialności karnej.

Jednocześnie w w/w opinii stwierdzono, że aktualny stan psychiczny oskarżonego nie wskazuje na wysokie prawdopodobieństwo popełnienia przez niego czynu o znacznej szkodliwości społecznej. Zarzucane mu przestępstwo miało bowiem związek z burzliwym przebiegiem i zakończeniem związku z pokrzywdzoną, z czym nie mógł się pogodzić. Od tamtej pory upłynęło jednak kilka lat, w czasie których oskarżony definitywnie zamknął ten rozdział swojego życia, nie kontaktując się z pokrzywdzoną i skupiając na przyszłości. Jednocześnie prowadzi spokojny i ustabilizowany tryb życia. Z tych względów tak biegli, jak i Sąd Okręgowy nie widzieli konieczności stosowania wobec oskarżonego jakichkolwiek środków zabezpieczających. Zwłaszcza, że jak wynika z w/w opinii, aktualnie nie stwierdzono u niego nie tylko upośledzenia umysłowego, ale też choroby psychicznej w rozumieniu psychozy i depresji. Należy mieć więc przekonanie, że oskarżony wyciągnie odpowiednie wnioski z zainicjowanego postępowania karnego i w przyszłości, w przypadku znalezienia się w podobnej sytuacji, zachowa się inaczej.

Wniosek		
<p>Pierwotnie skarżący wnosił o uniewinnienie oskarżonego od popełnienia zarzucanego mu czynu. Ostatecznie wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i umorzenie prowadzonego przeciwko niemu postępowania.</p>	<p># zasadny # częściowo zasadny # niezasadny</p>	
Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny lub niezasadny.		
<p>Jak już wyżej wskazano, oskarżony działał w warunkach art. 31 § 1 kk, a co za tym idzie nie można mu przypisać winy. Jak z kolei wynika z art. 414 § 1 kpk, w razie stwierdzenia po rozpoczęciu przewodu sądowego okoliczności wyłączającej ściganie lub danych przemawiających za warunkowym umorzeniem postępowania, sąd wyrokiem umarza postępowanie albo umarza je warunkowo. Jednakże w razie stwierdzenia okoliczności wymienionych w art. 17 § 1 pkt 1 i 2 sąd wydaje wyrok uniewinniający, chyba że sprawca w chwili czynu był niepoczytalny. Tym samym Sąd Okręgowy musiał uchylić zaskarżony wyrok, który był oczywiście wadliwy i nie mógł się ostać, a następnie umorzyć postępowanie.</p>		
<p>4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU</p>		
<p>Wskazać wszystkie okoliczności, które sąd uwzględnił z urzędu, niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów (art. 439 k.p.k., art. 440 k.p.k.).</p>		

Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności.		
5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO		
0.15.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji		
1.3 1	Przedmiot utrzymania w mocy	
Zwięźle o powodach utrzymania w mocy.		
0.15.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji		
1.3.1 1.	Przedmiot i zakres zmiany	
Zwięźle o powodach zmiany.		
0.15.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji		
0.15.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylecia		
		# art. 439 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylecia.		
	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylecia.		

	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia.		
Jak już wyżej wskazano, z uwagi na działanie w warunkach art. 31 § 1 kk, a co za tym idzie niemożność przypisania mu winy, oskarżony nie mógł być pociągnięty do odpowiedzialności karnej. Z tych względów zaskarżony wyrok musiał być uchylony, a prowadzone przeciwko niemu postępowanie umorzone.		
4.	Konieczność warunkowego umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia i warunkowego umorzenia ze wskazaniem podstawy prawnej warunkowego umorzenia postępowania.		
5.		# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia.		
0.15.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania		
0.15.4. Inne rozstrzygnięcia z wyroku		
Lp.	Wskazać punkt rozstrzygnięcia z wyroku.	Przytoczyć okoliczności.

6. Koszty Procesu		
Wskazać oskarżonego.	Wskazać punkt rozstrzygnięcia z wyroku.	Przytoczyć okoliczności.
P. K.	II	Biorąc pod uwagę, że zaskarżony wyrok został uchylony, a prowadzone przeciwko oskarżonemu postępowanie umorzono kosztami procesu w sprawie obciążono Skarb Państwa.
7. PODPIS		

0.17.1.1. Granice zaskarżenia		
Kolejny numer załącznika	1	
Podmiot wnoszący apelację	Obrońca oskarżonego	
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	Wyrok Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi - Północ w Warszawie z dnia 14 grudnia 2021 r. w sprawie o sygn. akt VIII K 914/19.	
0.17.1.2. Kierunek i zakres zaskarżenia		
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości	
# w części	#	co do winy
#	co do kary	

#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia	
0.17.1.3. Podniesione zarzuty		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego	

	zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	
0.17.1.4. Wnioski		
#	uchylenie	# zmiana